

özet içindekiler

KISIM I

Giriş

BÖLÜM 1 Makro İktisat Bilimi 2

BÖLÜM 2 Makro İktisadi Veriler 17

KISIM II

Klasik Teori: Uzun Dönemde Ekonomi

BÖLÜM 3 Ulusal Gelir: Nasıl Yaratılıyor ve Nasıl Harcanıyor? 48

BÖLÜM 4 Para ve Enflasyon 84

BÖLÜM 5 Açık Ekonomi 127

BÖLÜM 6 İşsizlik 176

KISIM III

Büyüme Teorisi:

Çok Uzun Dönemde Ekonomi

BÖLÜM 7 Ekonomik Büyüme I: Sermaye Birikimi ve Nüfus Artışı 214

BÖLÜM 8 Ekonomik Büyüme II: Teknoloji, Uygulama ve Politika 247

KISIM IV

İş Çevrimleri Teorisi:

Kısa Dönemde Ekonomi

BÖLÜM 9 Ekonomik Dalgalanmalara Giriş 286

BÖLÜM 10 Toplam Talep I: *IS-LM* Modelinin Oluşturulması 314

BÖLÜM 11 Toplam Talep II: *IS-LM* Modelinin Uygulanması 340

BÖLÜM 12 Açık Ekonomiye Yeniden Bakış: Mundell-Fleming Modeli ve Döviz Kuru Rejimi 375

BÖLÜM 13 Toplam Arz ve Kısa Dönemde Enflasyon ve İşsizlik Arasındaki Değiş Tokuş 419

KISIM V

Makroekonomi Politikası Tartışmaları

BÖLÜM 14 İstikrar Politikası 454

BÖLÜM 15 Kamu Borçları 480

KISIM VI

Makroekonominin Mikro Temelleri Üzerine Ek Çözümler

BÖLÜM 16 Tüketim 512

BÖLÜM 17 Yatırım 546

BÖLÜM 18 Para Arzı ve Para Talebi 572

BÖLÜM 19 İktisadi Çevrimler Teorisindeki Gelişmeler 593

EPILOG: Neyi Biliyoruz, Neyi Bilmiyoruz 615

TERİMLER SÖZLÜĞÜ 623

DİZİN 636

içindekiler

Önsöz xxxi

Çeviri Editörünün Önsözü xxxix

KISIM I Giriş

BÖLÜM 1 Makro İktisat Bilimi 2

1-1 Makro İktisatçı Neyi İnceler? 2

► **OLAY İNCELEMESİ** ABD Ekonomisinin Tarihsel Performansı 3

1-2 İktisatçılar Nasıl Düşünürler? 7

Model İnşası Olarak Teori 7

► **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *Değişkenler Arasındaki İlişkilerin İfade Edilmesinde Fonksiyonların Kullanımı* 10

Çok Sayıda Model 11

Fiyatlar: Esnek veya Yapışkan 12

Mikro İktisadi Düşünce ve Makro İktisadi Modeller 12

1-3 Kitabın Organizasyonu 13

► **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *Nobel'li Makro İktisatçılar* 14

BÖLÜM 2 Makro İktisadi Veriler 17

2-1 İktisadi Faaliyetin Değerinin Ölçülmesi: Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla 18

Gelir, Harcama ve Çembersel Akım 18

GSYH Hesaplamanın Kuralları 20

Elmaların ve Portakalların Toplanması 20

Kullanılmış Mallar 22

Stokların Ele Alınışı 22

Ara Malı ve Katma Değer 23

Konut Hizmetleri ve Emsal (Imputed) Değerler 23

- ▶ **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *Stok ve Akım Değişkenleri* 21
  - Reel ve Nominal GSYH 24
  - GSYH Deflatörü 26
  - Zincirleme-Ağırlıklandırılmış Reel GSYH Ölçüleri 26
- ▶ **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *Yüzde Değişimlerle Çalışmak için İki Aritmetik Hile* 27
- ▶ **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *Yatırım Nedir?* 28
  - Harcamanın Bileşenleri 29
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Türkiye'de GSYH ve Bileşenleri 30
  - Diğer Gelir Ölçüleri 31
  - Mevsimsel Düzeltme 33
- 2-2 **Hayat Pahalılığının Ölçülmesi: Tüketici Fiyat Endeksi** 33
  - Bir Mal Sepetinin Fiyatı 34
  - TÜFE ve GSYH Deflatörü 34
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** TÜFE, Enflasyonu Olduęundan Daha Büyük mü Gösteriyor? 36
- 2-3 **İşsizliğin Ölçülmesi: İşsizlik Oranı** 37
  - TÜİK'in Hane Halkı İşgücü Anketi 37
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** İşgücüne Katılım Trendleri 39
  - ABD İşyerleri Anketi 40
- 2-4 **Sonuç: Ekonomik İstatistiklerden Ekonomik Modellere** 42

KISIM II Klasik Teori: Uzun Dönemde Ekonomi

BÖLÜM 3 Ulusal Gelir: Nasıl Yaratılıyor ve Nasıl Harcanıyor? 48

- 3-1 **Mal ve Hizmetlerin Toplam Üretim Düzeyini Ne Belirliyor?** 50
  - Üretim Faktörleri 50
  - Üretim Fonksiyonu 51
  - Mal ve Hizmetlerin Arzı 52

3-2 Ulusal Gelir Üretim Faktörlerine Nasıl Dağıtılır? 52

Faktör Fiyatları 53

Rekabetçi Firmanın Karşı Karşıya Olduğu Kararlar 54

Firmanın Faktörlere Yönelik Talebi 55

Emeğin Marjinal Ürünü 55

Emeğin Marjinal Ürününden İşgücü Talebine 56

Sermayenin Marjinal Ürünü ve Sermaye Talebi 57

Ulusal Gelirin Bölüşümü 58

► **OLAY İNCELEMESİ** Kara Ölüm ve Faktör Fiyatları 60

Cobb-Douglas Üretim Fonksiyonu 60

► **OLAY İNCELEMESİ** Reel Ücretin Temel Belirleyicisi Olarak Emek Verimliliği 63

3-3 Mal ve Hizmetlere Yönelik Talebi Ne Belirler? 65

Tüketim 65

Yatırım 67

Hükümet Harcamaları 68

► **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** Çok Farklı Faiz Oranları 69

3-4 Mal ve Hizmetlerin Arz ve Taleplerini Ne Dengeye Getirir? 70

Mal ve Hizmetler Piyasasında Denge: Ekonominin Çıktısının Arz ve Talebi 70

Finansal Piyasalarda Denge: Ödünç Verilebilir Fonların Arzı ve Talebi 71

Tasarurlardaki Değişmeler: Maliye Politikasının Etkileri 73

Hükümet Harcamalarında Bir Artış 73

► **OLAY İNCELEMESİ** Birleşik Krallık'ta Savaşlar ve Faiz Oranları, 1730-1920 74

Vergilerde Bir Azalma 76

Yatırım Talebindeki Değişmeler 77

3-5 Sonuç 78

BÖLÜM 4 Para ve Enflasyon 84

4-1 Para Nedir? 85

Paranın Fonksiyonları 86

Para Çeşitleri 86

- ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Bir Savaş Esirleri Kampında Para 87
Fiat Para Nasıl Ortaya Çıkıyor? 88
- ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Yap Adası'nda Para ve Sosyal Eğilimler 88
Para Miktarı Nasıl Kontrol Edilir? 89
Para Miktarı Nasıl Ölçülür? 90
- 4-2 Paranın Miktar Teorisi 91**
İşlemler ve Miktar Denklemi 91
  - ▶ **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *Kredi kartları ve Nakit Kartları Parasal Sisteme Nasıl Katılır?* 92
  - İşlemlerden Gelire 93
  - Para Talebi Fonksiyonu ve Miktar Denklemi 93
  - Sabit Dolanım Hızı Varsayımı 94
  - Para, Fiyatlar ve Enflasyon 95
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Enflasyon ve Parasal Büyüme 96
- 4-3 Senyoraj: Para Basmaktan Doğan Gelir 98**
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Amerikan Devrimi'nin Finansmanı 99
- 4-4 Enflasyon ve Faiz Oranları 100**
İki Faiz Oranı: Reel ve Nominal 100
Fisher Etkisi 100
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Enflasyon ve Nominal Faiz Oranları 101
  - İki Reel Faiz Oranı: Dönem Başı ve Dönem Sonu 102
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** On Dokuzuncu Yüzyılda Nominal Faiz Oranları 103
- 4-5 Nominal Faiz Oranı ve Para Talebi 104**
Para Tutmanın Maliyeti 104
Gelecekteki Para ve Cari Fiyatlar 105
- 4-6 Enflasyonun Sosyal Maliyeti 107**
İktisatçı Olmayanların Bakış Açısı ve Klasik Tepki 107
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** İktisatçılar ve Halk Enflasyon Hakkında Ne Söylemektedir? 108
  - Beklenen Enflasyonun Maliyetleri 109
  - Beklenmeyen Enflasyonun Maliyetleri 110
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Serbest Gümüş Hareketi, 1896 Seçimi ve Oz'un Büyücüsü 112
  - Enflasyonun Bir Yararı 113

- 4-7 Hiperenflasyon 113**
 Hiperenflasyonun Maliyetleri 114
 ► **OLAY İNCELEMESİ** Bolivya Hiperenflasyonu Zamanında Yaşam 115
 Hiperenflasyonun Nedenleri 116
 ► **OLAY İNCELEMESİ** İki Savaş Arası Almanya'da Hiperenflasyon 117
- 4-8 Sonuç: Klasik İkilem (Dikotomi) 119**
 EK: Cagan Modeli: Cari ve Gelecekteki Para, Fiyat Düzeyini Nasıl Etkiliyor 123

BÖLÜM 5 Açık Ekonomi 127

- 5-1 Sermaye ve Malların Uluslararası Akımları 128**
 Net İhracatın Rolü 129
 Uluslararası Sermaye Akımları ve Ticaret Dengesi 130
 Malların ve Sermayenin Uluslararası Akımları: Bir Örnek 132
 ► **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *İki Taraflı Ticaret Dengelerinin Konu Dışı Oluşu* 133
- 5-2 Küçük Açık Bir Ekonomide Tasarruf ve Yatırım 134**
 Sermaye Hareketliliği ve Dünya Faiz Oranları 134
 Neden Bir Küçük Açık Ekonomi Varsayımı Yapılır? 135
 Model 136
 Uygulanan Politikalar Ticaret Dengesini Nasıl Etkilemektedir? 137
     Yurtiçinde Uygulanan Maliye Politikası 138
     Yurtdışında Uygulanan Maliye Politikası 138
     Yatırım Talebinde Kaymalar 139
 Ekonomi Politikasının Değerlendirilmesi 140
 ► **OLAY İNCELEMESİ** ABD Ticaret Açığı 141
 ► **OLAY İNCELEMESİ** Sermaye Neden Yoksul Ülkelere Akmamaktadır? 143
- 5-3 Döviz Kurları 145**
 Nominal ve Reel Döviz Kurları 145
     Nominal Döviz Kuru 145
     Reel Döviz Kuru 145

► BİLGİNİZİ ARTIRIN <i>Gazeteler Döviz Kurlarını Nasıl Verirler?</i>	146
Reel Döviz Kuru ve Ticaret Dengesi	147
Reel Döviz Kurunun Belirleyicileri	148
Politikalar Reel Döviz Kurunu Nasıl Etkilemektedir?	149
Yurtiçindeki Maliye Politikası	149
Yurtdışındaki Maliye Politikası	150
Yatırım Talebinde Kaymalar	150
Ticaret Politikalarının Etkileri	152
Nominal Döviz Kurunun Belirleyicileri	153
► OLAY İNCELEMESİ Enflasyon ve Nominal Döviz Kurları	154
Satın Alma Gücü Paritesi Özel Durumu	156
► OLAY İNCELEMESİ Dünyada Big Mac	158
5-4 Sonuç: Büyük Açık Bir Ekonomi Olarak Açık Ekonomi	160
EK: Büyük Açık Ekonomi	165
Net Sermaye Çıkışı	165
Model	168
Ödünç Verilebilir Fonlar Piyasası	168
Döviz Piyasası	168
Büyük Açık Ekonomide Politikalar	169
Yurtiçinde Maliye Politikası	169
Yatırım Talebindeki Kaymalar	170
Ticaret Politikaları	171
Net Sermaye Çıkışında Kaymalar	171
Sonuç	174
BÖLÜM 6 İşsizlik	176
6-1 İş Kaybetme, İş Bulma ve Doğal İşsizlik Oranı	177
6-2 İş Arama ve Friksiyonel İşsizlik	180
Kamu Politikası ve Friksiyonel İşsizlik	181
► OLAY İNCELEMESİ İşsizlik Sigortası ve İş Bulma Oranı	183
6-3 Reel Ücret Katılıkları ve Yapısal İşsizlik	184

- Asgari Ücret Yasaları 184
- ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Türkiye’de Asgari Ücret Uygulaması 186
- ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Asgari Ücretli İşçilerin Temel Özellikleri 188
- Sendikalar ve Toplu Pazarlık 189
- Etkin Ücretler 191
- ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Henry Ford’un 5 \$’lık İşgünü 193

- 6-4 Amerika Birleşik Devletleri İşgücü Piyasası 194**
  - İşsiz Kalma Süresi 194
  - İşsizlik Oranının Demografik Gruplar Arasında Farklılaşması 196
  - İşsizlik Eğilimleri 197
    - Demografi 197
    - Sektörel Kaymalar 197
    - Verimlilik 197
  - İşgücüne Girişler ve İşgücünden Çıkışlar 198

- 6-5 Avrupa İşgücü Piyasası 200**
  - Avrupa’da İşsizliğin Artışı 200
  - Avrupa’da İşsizlik Oranındaki Farklılaşmalar 202
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Mutluluğun Sırları 203
  - Avrupa’da Boş Zaman Artışı 204
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Türkiye İşgücü Piyasası 206

- 6-6 Sonuç 208**

KISIM III Büyüme Teorisi: Çok Uzun Dönemde Ekonomi

BÖLÜM 7 Ekonomik Büyüme I: Sermaye Birikimi ve Nüfus Artışı 214

- 7-1 Sermaye Birikimi 215**
  - Malların Arzı ve Talebi 216
    - Malların Arzı ve Üretim Fonksiyonu 216

	Malların Talebi ve Tüketim Fonksiyonu	217
	Sermaye Stokunun Büyüme ve Durađan Durumu	218
	Durađan Duruma Yaklaşma: Sayısal Bir Örnek	221
	► OLAY İNCELEMESİ Japon ve Alman Büyüme Mucizeleri	224
	Tasarruf Büyüme yi Nasıl Etkiler?	224
	► OLAY İNCELEMESİ Dünyada Tasarruf ve Yatırım	226
7-2	Sermaye Düzeyinin Altın Kuralı	227
	Durađan Durumların Karşılaştırılması	228
	Altın Kural Durađan Durumun Bulunuđu: Sayısal Bir Örnek	231
	Altın Kural Durađan Duruma Geçiş	233
	Fazla Sermaye ile Başlamak	233
	Az Sermaye ile Başlamak	234
7-3	Nüfus Artışı	236
	Nüfus Artışının Olduğu Durađan Durum	236
	Nüfus Artışının Etkileri	238
	► OLAY İNCELEMESİ Dünyada Nüfus Artışı	240
	Nüfus Artışı ile İlgili Alternatif Bakışlar	241
	Malthus'un Modeli	241
	Kremer'in Modeli	242
7-4	Sonuç	243
BÖLÜM 8 Ekonomik Büyüme II: Teknoloji, Uygulama ve Politika 247		
8-1	Solow Modelinde Teknolojik Gelişme	248
	İşgücünün Etkinliği	248
	Teknolojik Gelişmenin Olduğu Durađan Durum	249
	Teknolojik Gelişmenin Etkileri	250
8-2	Büyüme Teorisinden Büyüme Uygulamalarına	252
	Dengeli Büyüme	252
	Yakınsama	252
	Faktör Birikimi ve Üretim Etkinliği	254

- ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Serbest Ticaret Ekonomik Büyüme için İyi midir? 255
- 8-3 Büyümeyi Teşvik Eden Politikalar 256**
  - Tasarruf Oranın Değerlendirilmesi 256
  - Tasarruf Oranını Değiştirmek 258
  - Ekonominin Yatırımının Dağılımı 259
  - Doğru Kurumların Oluşturulması 261
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Modern Kurumların Sömürgeciliğe Dayanan Temelleri 262
  - Teknolojik Gelişmeyi Teşvik Etmek 263
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Ekonomik Büyümede Dünya Çapındaki Yavaşlama: 1972-1995 264
    - Ölçme Problemleri 265
    - Petrol Fiyatları 265
    - İşçi Kalitesi 265
    - Fikirlerde Azalma 266
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Bilgi Teknolojisi ve Yeni Ekonomi: 1995-???? 266
- 8-4 Solow Modelinin Ötesi: İçsel Büyüme Teorisi 268**
  - Temel Model 268
  - İki Sektörlü Bir Model 270
  - Araştırma ve Geliştirmenin Mikroekonomisi 271
  - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Bir Yaratıcı Yıkım Süreci Olarak Ekonomik Büyüme 272
- 8-5 Sonuç 273**
  - EK: Ekonomik Büyümenin Kaynaklarının Muhasebesi 278**
    - Üretim Faktörlerindeki Artış 278
      - Sermayedeki Artışlar 278
      - İşgücündeki Artışlar 279
      - Sermaye ve İşgücündeki Artışlar 279
    - Teknolojik Gelişme 280
    - Birleşik Devletler'de Büyümenin Kaynakları 282
    - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Doğu Asya Kaplanlarında Büyüme 283

KISIM IV İř evrimleri Teorisi: Kısa Dönemde Ekonomi

BÖLÜM 9 Ekonomik Dalgalanmalara Giriş 286

9-1 İř evrimlerine İlişkin Olgular 287

GSYH ve Bileşenleri 287

İşsizlik ve Okun Yasası 290

Bařlıca Ekonomik Göstergeler 292

9-2 Makroekonomide Zaman Boyutu 294

Kısa Dönem ve Uzun Dönemin Farkı Nedir? 294

► **OLAY İNCELEMESİ** Yapışkan Dergi Fiyatları Bilmecesi 295

Toplam Talep ve Toplam Arz Modeli 296

9-3 Toplam Talep 297

Toplam Talep Olarak Miktar Denklemi 297

Toplam Talep Eğrisi Neden Aşağıya Doğru Eğimlidir? 298

Toplam Talep Eğrisinde Kaymalar 298

9-4 Toplam Arz 300

Uzun Dönem: Dikey Toplam Arz Eğrisi 300

Kısa Dönem: Yatay Toplam Arz Eğrisi 301

Kısa Dönemden Uzun Döneme Doğru 303

► **OLAY İNCELEMESİ** Altın, Yeşilsırtlar (Greenbacks, Dolar) ve 1870'lerde Daralma 305

9-5 İstikrar Politikası 305

Toplam Talep řokları 306

Toplam Arz řokları 307

► **OLAY İNCELEMESİ** OPEC 1970'lerde Stađflasyona ve 1980'lerde Rahatlamaya Nasıl Yol Açtı? 309

9-6 Sonuç 311

BÖLÜM 10 Toplam Talep I: *IS-LM* Modelinin Oluşturulması 314

10-1 Mal Piyasası ve *IS* Eğrisi 316

Gelir Harcama Modeli 316

Planlanan Harcamalar 316

Dengedeki Ekonomi 318

Maliye Politikası ve Çarpan: Hükümet Harcamaları 320

Maliye Politikası ve Çarpan: Vergiler 322

► **OLAY İNCELEMESİ** Ekonomiyi Harekete Geçirmek İçin Vergileri Düşürme: Kennedy ve Bush Dönemindeki Vergi Kesintileri 323

Faiz Oranı, Yatırım ve *IS* Eğrisi 324

Maliye Politikası *IS* Eğrisini Nasıl Kaydırır? 327

IS Eğrisinin Ödünç Verilebilir Fonlar Yorumu 327

10-2 Para Piyasası ve *LM* Eğrisi 329

Likidite Tercihi Teorisi 329

► **OLAY İNCELEMESİ** Sıkı Para Politikası Faiz Oranını Yükseltir mi Yoksa Düşürür mü? 332

Gelir, Para Talebi ve *LM* Eğrisi 332

Para Politikası *LM* Eğrisini Nasıl Kaydırır? 333

LM Eğrisinin Miktar Denklemi Yorumu 334

10-3 Sonuç: Kısa Dönem Dengesi 336

BÖLÜM 11 Toplam Talep II: *IS-LM* Modelinin Uygulanması 340

11-1 Dalgalanmaların *IS-LM* Modeli ile Açıklanması 341

Maliye Politikasının *IS* Eğrisinin Kaydırması ve Kısa Dönem Denge Değişiklikleri 341

Hükümet Harcamalarında Değişim 341

Vergilerdeki Değişimler 343

Para Politikasının *LM* eğrisinin Kaydırması ve Kısa Dönem Denge Değişiklikleri 344

Para ve Maliye Politikası Arasındaki Etkileşim 345

► **OLAY İNCELEMESİ** Makroekonometrik Modellerle Politika Analizi 347

IS-LM Modelinde Şoklar 348

- ▶ **OLAY İNCELEMESİ** 2001'de Amerika'da Ekonomik Durgunluk 350
    - Merkez Bankasının Politika Aracı Nedir? Para Arzı veya Faiz Oranı? 351
  - 11-2 Bir Toplam Talep Modeli olarak IS-LM 352**
    - IS-LM Modelinden Toplam Talep Eğrisine 352
    - Kısa ve Uzun Dönemde IS-LM Modeli 355
  - 11-3 Büyük Buhran 357**
    - Harcama Hipotezi: IS Eğrisine Şoklar 357
    - Para Hipotezi: LM Eğrisine Şok 360
    - Tekrar Para Hipotezi: Düşen Fiyatların Etkileri 361
      - Deflasyonun İstikrar Etkisi 361
      - Deflasyonun İstikrar Bozucu Etkisi 361
    - Depresyon Tekrar Olabilir mi? 363
    - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** 1990'larda Japon Durgunluğu 364
    - ▶ **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** Para Tuzağı 366
  - 11-4 Sonuç 366**
    - EK: IS-LM Modeli ve Toplam Talep Eğrisinin Basit Cebiri 370**
      - IS Eğrisi 370
      - LM Eğrisi 372
      - Toplam Talep Eğrisi 373
    - ▶ **OLAY İNCELEMESİ** Para ve Maliye Politikasının Etkinliği 374
- BÖLÜM 12 Açık Ekonomiye Yeniden Bakış: Mundell-Fleming Modeli ve Döviz Kuru Rejimi 375**
- 12-1 Mundell-Fleming Modeli 377**
    - Temel Varsayım: Tam Sermaye Hareketliliğine Sahip Küçük Açık Bir Ekonomi 377
    - Mal Piyasası ve IS* Eğrisi 377
    - Para Piyasası ve LM* Eğrisi 379
    - Parçaları Birleştirme 380
  - 12-2 Dalgalı Döviz Kuru Rejimi Altında Küçük Açık Ekonomi 381**

- Maliye Politikası 382
 Para Politikası 383
 Dış Ticaret Politikası 385
- 12-3 Sabit Döviz Kuru Rejimi Altında Küçük Açık Ekonomi 386**
- Sabit Kur Sistemi Nasıl İşler? 387
- **OLAY İNCELEMESİ** Uluslararası Altın Standardı 389
- Maliye Politikası 389
 Para Politikası 390
- **OLAY İNCELEMESİ** Devalüasyon ve Büyük Buhran'dan Çıkış 391
- Dış Ticaret Politikası 392
 Mundell-Fleming Modelinde Politika: Özet 393
- 12-4 Faiz Oranı Farklılıkları 393**
- Ülke Riski ve Döviz Kuru Beklentileri 394
 Mundell-Fleming Modelindeki Farklılıklar 394
- **OLAY İNCELEMESİ** Uluslararası Finansal Kriz: 1994-1995 Meksika 396
- **OLAY İNCELEMESİ** Uluslararası Finansal Kriz: 1997-1998 Asya 398
- 12-5 Döviz Kuru Dalgalı mı Yoksa Sabit mi Olmalı? 399**
- Farklı Döviz Kuru Sistemlerinin Avantajları ve Dezavantajları 399
- **OLAY İNCELEMESİ** Birleşik Devletler'de ve Avrupa'da Parasal Birlik 400
- Spekülatif Saldırıları, Para Kurulu ve Dolarizasyon 402
 İmkânsız Üçleme 403
- **OLAY İNCELEMESİ** Çin Parasına İlişkin Bir Tartışma 404
- 12-6 Kısa Dönemden Uzun Döneme: Fiyat Düzeyinde Değişimin Olduğu Mundell-Fleming Modeli 406**
- 12-7 Son Bir Hatırlatma 409**
- EK: Büyük Açık Ekonomi Kısa Dönem Modeli 413**
- Maliye Politikası 416
 Para Politikası 417
 Pratik Kural 417

BÖLÜM 13 Toplam Arz ve Kısa Dönemde Enflasyon ve İşsizlik Arasındaki Değiş Tokuş 419

13-1 Toplam Arzın Üç Modeli 420

Yapışkan Fiyat Modeli 421

Yapışkan Ücret Modeli 423

► **OLAY İNCELEMESİ** Reel Ücretin Konjonktürel Davranışı 426

Eksik Bilgi Modeli 427

► **OLAY İNCELEMESİ** Toplam Arz Eğrisinde Uluslararası Farklılıklar 428

Özet ve Çıkarımlar 430

13-2 Enflasyon, İşsizlik ve Phillips Eğrisi 432

Toplam Arz Eğrisinden Phillips Eğrisinin Elde Edilmesi 432

► **BİLGİNİZİ ARTIRIN** *Modern Phillips Eğrisinin Gelişimi* 434

Uyarlayıcı Beklentiler ve Enflasyon Ataleti (Inertia) 434

Yükselen ve Düşen Enflasyonun İki Nedeni 436

► **OLAY İNCELEMESİ** Birleşik Devletler'de Enflasyon ve İşsizlik 436

Enflasyon ve İşsizlik Arasında Kısa Dönemde Değiş Tokuş 438

► **BİLGİNİZİ ARTIRIN** *Doğal İşsizlik Oranı Tahminleri Ne Kadar Kesindir?* 440

Dezenflasyon ve Fedakarlık Haddi 440

Rasyonel Bekleyişler ve Zararsız (Painless) Dezenflasyon Olasılığı 441

► **OLAY İNCELEMESİ** Pratikte Fedakarlık Haddi 443

Doğal Oran Hipotezine Karşı Çıkma ve Histeri (Hysteresis) 445

13-3 Sonuç 446

EK: Büyük, Kapsamlı Bir Model 450

Özel Durum 1: Klasik Kapalı Ekonomi 451

Özel Durum 2: Klasik Küçük Açık Ekonomi 451

Özel Durum 3: Toplam Talep ve Toplam Arzın Temel Modeli 451

Özel Durum 4: *IS-LM* Modeli 451

Özel Durum 5: Değişken Döviz Kurlu Mundell-Fleming Modeli 451

Özel Durum 6: Sabit Döviz Kurlu Mundell-Fleming Modeli 451

KISIM V Makroekonomi Politikası Tartışmaları

BÖLÜM 14 İstikrar Politikası 454

14-1 Politika Aktif mi Pasif mi Olmalıdır? 455

Politikaların Bulgularında ve Etkilerinde Gecikmeler 456

Güç Bir İş: Ekonomik Öngörü (Tahmin) 457

► **OLAY İNCELEMESİ** Tahmin Yanlışları 458

Cahillik, Beklentiler ve Lucas Eleştirisi 460

Tarihi Kayıt 461

► **OLAY İNCELEMESİ** Ekonominin İstikrarı Veri Yanılsaması mıdır? 462

► **OLAY İNCELEMESİ** Modern Ekonominin Dikkate Değer İstikrarı 462

14-2 Politikalara Bir Kurala Göre mi Yoksa Duruma Göre mi Başvurulmalıdır? 464

Politika Uygulayıcılarına Güvensizlik ve Politik Süreç 465

İhtiyari Politikanın Zaman Tutarsızlığı 466

► **OLAY İNCELEMESİ** Alexander Hamilton Zaman Tutarsızlığına Karşı 468

Para Politikası İçin Kurallar 468

► **OLAY İNCELEMESİ** Enflasyon Hedeflemesi: Kural ya da Dizginlenmiş İhtiyarilik 470

► **OLAY İNCELEMESİ** Para Politikası İçin John Taylor Kuralı 471

► **OLAY İNCELEMESİ** Merkez Bankası Bağımsızlığı 473

14-3 Sonuç: Belirsizliklerle Dolu Bir Dünyada Politika Uygulamak 474

EK: Zaman Tutarsızlığı ve Enflasyon ile İşsizlik Arasındaki Değiş Tokuş
477

BÖLÜM 15 Kamu Borçları 480

15-1 Kamu Borçlarının Büyüklüğü 481

► **OLAY İNCELEMESİ** Maliye Politikasının Endişe Verici Görüntüsü 483

15-2 Ölçüm Problemi 485

Ölçüm Problemi 1: Enflasyon 485

- Ölçüm Problemi 2: Sermaye Varlıkları 486
Ölçüm Problemi 3: Hesap Edilemeyen Yükümlülükler 487
Ölçme Problemi 4: Konjonktür Dalgalanması 487
Özet 488

15-3 Geleneksel Kamu Borcu Görüşü 488

- BİLGİNİZİ ARTIRIN *Kısıtlamalar ve Teşvikler* 491
► OLAY İNCELEMESİ Türkiye’de Kamu Borcu-Faiz İlişkisi 492

15-4 Kamu Borçlarında Ricardocu Görüş 492

- Ricardocu Denkliğin Temel Mantığı 493
► OLAY İNCELEMESİ Türkiye’de ÖTV İndirimi Tüketimi Artırdı mı? 494
Tüketiciler ve Gelecekteki Vergileri 495
    Miyopluk 495
    Borçlanma Kısıtları 496
► OLAY İNCELEMESİ George Bush’un Stopaj Tecrübesi 496
    Gelecek Nesiller 497
► OLAY İNCELEMESİ Aileler Niçin Miras Bırakır? 498
Bir Seçim Yapmak 499
► BİLGİNİZİ ARTIRIN *Ricardocu Dengede Ricardo* 499
► OLAY İNCELEMESİ Türkiye’de Liberalleşme Sürecinde Bütçe Açığı ve Enflasyon İlişkisi 500

15-5 Kamu Borçlanmasında Diğer Görüşler 501

- Denk Bütçeler veya Optimal Maliye Politikası 501
    Stabilizasyon 502
    Verginin Düzleştirilmesi 502
    Nesillerarası Yeniden Dağılım 502
► OLAY İNCELEMESİ Türkiye’de Uygulanan Bütçe Politikasının Seyri 502
Para Politikasında Mali Etkiler 503
Borç ve Politik Süreç 504
Uluslararası Boyutlar 505
► OLAY İNCELEMESİ Endeksli Tahvilin Faydaları 506

15-6 Sonuç 507

KISIM VI Makroekonominin Mikro Temelleri Üzerine Ek Çözümler

BÖLÜM 16 Tüketim 512

16-1 John Maynard Keynes ve Tüketim Fonksiyonu 513

Keynes'in Varsayımları 513

Uygulamalardaki İlk Başarılar 515

Uzun Süreli Durgunluk, Simon Kuznets ve Tüketim Bilmecesi 515

16-2 Irving Fisher ve Zamanlararası Seçim 517

Zamanlararası Bütçe Kısıtı 517

Tüketici Tercihleri 520

► **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *Şimdiki Değer ya da Neden 1.000.000 TL'lik Ödül Sadece 623.000 TL Değerindedir?* 520

Optimizasyon 522

Gelirdeki Değişmelerin Tüketimi Etkilemesi 523

Reel Faiz Oranındaki Değişmelerin Tüketimi Etkilemesi 524

Borçlanma Üzerindeki Kısıtlar 525

► **OLAY İNCELEMESİ** Japonların Yüksek Tasarruf Oranı 527

16-3 Franco Modigliani ve Yaşam Döngüsü Hipotezi 529

Hipotez 529

Çıkarsamalar 530

► **OLAY İNCELEMESİ** Yaşlıların Tüketim ve Tasarrufları 532

16-4 Milton Friedman ve Sürekli Gelir Hipotezi 533

Hipotez 534

Çıkarsamalar 535

► **OLAY İNCELEMESİ** 1964 Vergi Kesintisi ve 1968 Ek Vergisi 536

16-5 Robert Hall ve Rassal Yürüyüş Hipotezi 537

Hipotez 537

Çıkarsamalar 538

► **OLAY İNCELEMESİ** Gelirde Öngörülebilir Değişmeler Tüketimde Öngörülebilir Değişmelere Yol Açar mı? 538

16-6 David Laibson ve Anlık Hazzın Cazibesi 539

► **OLAY İNCELEMESİ** İnsanlara Nasıl Daha Fazla Tasarruf Yaptırılır? 541

16-7 Sonuç 542

BÖLÜM 17 Yatırım 546

17-1 Sabit İşletme Yatırımları 548

Sermayenin Kiralama Maliyeti 549

Sermayenin Maliyeti 550

Yatırımın Belirleyicileri 551

Vergiler ve Yatırım 554

Hisse Senedi Piyasası ve Tobin'in q'su 555

► **OLAY İNCELEMESİ** Bir İktisadi Gösterge Olarak Borsa 556

Borsa Hakkında Alternatif Görüşler: Etkin Piyasalar Hipotezine Karşı Keynes'in Güzellik Yarışması 558

Finansman Kısıtları 560

► **OLAY İNCELEMESİ** Bankacılık Krizleri ve Kredi Daralması 561

17-2 Konut Yatırımı 562

Stok Dengesi ve Akım Arzı 562

Konut Talebindeki Deęişme 563

► **BİLGİNİZİ ARTTIRIN** *Hangi Fiyata Kadar Bir Ev Satın Alabilirsiniz?* 564

Konut Harcamalarına Vergi İndirimi 565

17-3 Stok Yatırım 565

Stok Bulundurma Nedenleri 566

Stokların Hızlandırıcı Modeli 566

Stoklar ve Reel Faiz Oranı 568

17-4 Sonuç 568

BÖLÜM 18 Para Arzı ve Para Talebi 572

18-1 Para Arzı 572

Yüzde Yüz Rezerv Ayrılan Bankacılık 573

Kısmi Rezervli Bankacılık 574

Para Arzı İçin Bir Model 576

Para Politikasının Üç Aracı 578

► **OLAY İNCELEMESİ** 1930'ların Banka Çöküşleri ve Para Arzları 579

18-2 Para Talebi 581

Para Talebinin Portföy Kuramları 581

► **OLAY İNCELEMESİ** Dolaşımda Bulunan Para ve Yeraltı Ekonomisi 583

Para Talebinin İşlem Kuramları 583

Nakit Yönetiminin Baumol-Tobin Modeli 584

► **OLAY İNCELEMESİ** Para Talebi Üzerine Ampirik İncelemeler 587

Finansal Yenilik, Para Benzeri ve Parasal Büyüklüklerin Çöküşü 588

18-3 Sonuç 589

BÖLÜM 19 İktisadi Çevrimler Teorisindeki Gelişmeler 593

19-1 Reel Ekonomik Çevrimler Kuramı 594

Robinson Crusoe Ekonomisi 595

İşgücü Piyasasının Açıklanması 596

► **OLAY İNCELEMESİ** Dönemler Arası İkameye Bakış 598

Teknoloji Şoklarının Önemi 599

► **OLAY İNCELEMESİ** Solow Artığı ve Ekonomik Çevrimler 599

Paranın Yansızlığı 601

► **OLAY İNCELEMESİ** Paranın Yansızlığının Testi 602

Ücretlerin ve Fiyatların Esnekliği 603

19-2 Yeni Keynesyen İktisat 604

Küçük Menü Maliyetleri ve Toplam Talep Dışsallıkları 604

► **OLAY İNCELEMESİ** Menü Maliyetleri Ne Kadar Büyüktür? 605

Eşgüdümlü Aksaklığı Olarak Resesyonlar 606

Ücretlerin ve Fiyatların Kademeli Olarak Belirlenişini 608

► **OLAY İNCELEMESİ** Firmaların Neden Yapışkan Fiyatlara Sahip Olduklarını Bilmek İstiyorsan Onlara Sor 609

19-3 Sonuç 611

EPILOG Neyi Biliyoruz, Neyi Bilmiyoruz 615

Makro İktisadın En Önemli Dört Dersi 615

Ders 1: Uzun dönemde, bir ülkenin mal ve hizmet üretme kapasitesi o ülke vatandaşlarının yaşam standardını belirler. 616

Ders 2: Kısa dönemde, toplam talep bir ülkenin ürettiği mal ve hizmet miktarını etkiler. 616

Ders 3: Uzun dönemde, paranın artış hızı enflasyon oranını belirler, fakat işsizlik oranını etkilemez. 617

Ders 4: Kısa dönemde, para ve maliye politikalarını kontrol eden politika belirleyicilerin karşısında enflasyon ile işsizlik arasında bir değiş tokuş vardır. 618

Makro İktisadın Hala Cevaplanamamış Dört Önemli Sorusu 618

Soru 1: Politika belirleyiciler ekonominin doğal üretim düzeyinin büyümesini nasıl teşvik etmelidirler? 618

Soru 2: Politika yapıcılar ekonomiyi istikrarlı hale getirmeye çalışmalı mıdır? 620

Soru 3: Enflasyonun maliyeti nedir ve enflasyonu düşürmenin maliyeti nedir? 620

Soru 4: Bütçe açıkları ne kadar büyük bir sorundur? 622

Sonuç 622

TERİMLER SÖZLÜĞÜ 623

DİZİN 636